NANSEN NOTE 2022-2

Update beschermingsnood Palestijnse verzoekers uit Gaza

De NANSEN NOTE is een thematische tool die zich richt tot praktijkjuristen en advocaten die asielzoekers bijstaan. Ze kadert en analyseert juridisch een praktijk die invloed heeft op de toegang tot en het effectief genieten van internationale bescherming evenals op het recht op vrijheid en beschermingsstandaarden in detentie. Bijzonder aandacht wordt besteed aan kwetsbaarheid, detentie en effectieve toegang tot kwaliteitsvolle juridische bijstand.

Auteur: Valerie Klein & Femke Vogelaar
Redactie: Julie Lejeune

Samenvatting

Deze NANSEN Note analyseert de betekenis van het rapport van Amnesty International van februari 2022 over het bestaan van Apartheid in Israël en de Palestijns Bezette Gebieden voor het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag. NANSEN concludeert dat Amnesty International aantoont dat de systematische en geïnstitutionaliseerde discriminatie van Palestijnen door Israël leidt tot een langdurige beperking van verschillende fundamentele rechten, inclusief het willekeurig beperken van de bewegingsvrijheid van de Palestijnen en residentie in hun gemeenschappen, het recht op familieleven, en hun rechten op toegang tot levensonderhoud, accommodatie, voedsel, water, essentiële gezondheidszorg en onderwijs. De bevindingen van Amnesty International worden onderschreven door bijvoorbeeld de VN Speciaal Rapporteur voor de Palestijns Bezette Gebieden. De discriminatoire behandeling van de Palestijnse bevolking in Gaza door de Israëlische Staat is dermate ernstig en langdurig dat er sprake is van vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag. Om die reden zouden Palestijnse verzoekers om internationale bescherming moeten worden erkend als vluchteling zodra zij kunnen aantonen dat zij uit Gaza afkomstig zijn.

INHOUDSTAFEL

Inleiding 3
1. Vluchtelingenstatuut 5
1.1. Het rapport van Amnesty International 5
1.2. Beoordeling gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag 7
1.2.1 Actor van vervolging 7
1.2.2. Daden van vervolging 8
1.2.3 Vervolgingsgronden 11
1.2.4. Een gegronde vrees 11
1.2.5 Conclusie 12
2. Subsidiaire bescherming 13
2.1 De veiligheidssituatie in Gaza 13
2.1.1. De toepassing van het Elgafaji-arrest 13
2.1.2. Actualiteit landeninformatie 14
2.2. De humanitaire situatie 14
2.2.1 Het toetsingskader 15
2.2.2 De beoordeling van de situatie in Gaza 17

Inleiding

Aanleiding voor deze nota is het rapport van Amnesty International van februari 2022 over de beoordeling van de situatie in de Palestijns Bezette Gebieden,[1] een beoordeling die bijvoorbeeld wordt gevolgd door de Speciaal Rapporteur van de Verenigde Naties voor de Palestijns Bezette Gebieden.[2] Alhoewel het CGVS erkent dat de veiligheidssituatie in Gaza precair is en dat de humanitaire situatie zeer ernstig is, houdt het CGVS momenteel onvoldoende rekening met het feit dat de situatie in Gaza het directe gevolg is van een doelgericht beleid van de Israëlische staat om de Palestijnse bevolking te onderdrukken en te discrimineren. In deze nota wordt de beschermingsnood van Palestijnse verzoekers om internationale bescherming uit Gaza opnieuw geanalyseerd in het licht van de bevindingen van Amnesty International.[3]

In een rapport van februari 2022 stelt Amnesty International (AI) dat de systematische en geïnstitutionaliseerde discriminatie van Palestijnen door Israël voldoet aan de voorwaarden van de definitie van Apartheid. Apartheid is een schending van het internationaal recht, een grove schending van de mensenrechten en een misdaad tegen de menselijkheid onder het internationaal strafrecht.[4] Het EU HvJ heeft beklemtoond dat de verschillende domeinen in het internationaal publiekrecht en de EU Kwalificatierichtlijn verschillende doelen nastreven en duidelijk los van elkaar staande beschermingsmechanismen instellen.[5] Naar analogie van de uitspraak van het HvJ in de zaak Diakité kan gesteld worden dat de term Apartheid in principe niet direct een betekenis heeft in het kader van de beoordeling van een nood aan internationale bescherming. Met andere woorden, aan het feit dat een situatie eventueel voldoet aan de definitie van Apartheid kunnen geen rechten worden ontleend wat betreft internationale bescherming.

Echter, het feit dat Amnesty International de situatie in Israël en de Palestijns Bezette Gebieden bestempelt als Apartheid, een situatie waarbij er sprake is van systematische en institutionele discriminatie tegen het Palestijnse deel van de bevolking, vormt een duidelijke aanwijzing dat er mogelijks wel internationale bescherming nodig kan zijn. Bovendien beschuldigt AI de Israëlische overheid ook van 'vervolging,' een misdaad tegen de menselijkheid in de zin van het Statuut van Rome.[6] Om die reden dient door het CGVS zelf zorgvuldig te worden onderzocht wat een situatie van Apartheid en 'vervolging' in de zin van het Statuut van Rome precies inhoudt, wat het bestaan van een dergelijk systeem zegt over het risico van de mensen die slachtoffer zijn van dit systeem en deze misdaad. Vervolgens dient het CGVS deze bevindingen te onderzoeken ten aanzien van de individuele

[1] Amnesty International, 'Israel's Apartheid Against Palestinians: Cruel System of Domination and Crime Against Humanity, februari 2022, beschikbaar via MDE1551412022ENGLISH.pdf (amnesty.org)
[2] UN Human Rights Council, 'Report of the Special Rapporteur on the situation of Human Rights in the Palestinian territories occupied since 1967,' 21 maart 2022, A/HRC/49/87, beschikbaar via Israel's 55-year occupation of Palestinian Territory is apartheid – UN human rights expert | OHCHR
[3] Zie ook NANSEN Note 2019/01, Palestijnse vluchtelingen van Gaza – Toepassing artikel 1D Vluchtelingenverdrag, beschikbaar via NANSEN NOTE 2019/1 (NANSEN-refugee.be) & https://NANSEN-refugee.be/wp-content/uploads/2019/12/NANSEN-NOTE-2019-1-Re%CC%81fugie%CC%81s-palestiniens-de-Gaza.pdf
[4] Zie 'The International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD),' 'the International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid (Apartheid Convention)' en 'the Rome Statute of the International Criminal Court (Rome Statute).'
[5] EU HvJ, C-285/12, Diakité, 30 januari 2014, beschikbaar via C-285/12.
[6] The Rome Statute of the International Criminal Court (1998), 2187 UNTS 3. Het Statuut is in werking getreden op 1 juli 2002. Het Statuut is ondertekend door Palestina in 2015, Israël heft het Statuut niet geratificeerd.

omstandigheden van het geval afgaande op de feiten die al eerder zijn vastgesteld en waarover geen twijfel bestaat.

Deze onderzoeksplicht vloeit in de eerste plaats voort uit **artikel 4 lid 1 van de herziene Kwalificatierichtlijn** die stelt dat bij de beoordeling van de feiten en omstandigheden 'de lidstaten van de verzoeker mogen verlangen dat hij alle elementen ter staving van het verzoek om internationale bescherming zo spoedig mogelijk indient. De lidstaat heeft tot taak om de relevante elementen van het verzoek in samenwerking met de verzoeker te beoordelen.' Deze zogenaamde samenwerkingsplicht is neergelegd in artikel 48/6 § 1 van de Vreemdelingenwet (hierna: Vw).[7] Volgens het Europese Hof van Justitie verloopt de beoordeling van de feiten en omstandigheden in werkelijkheid in twee onderscheiden fasen: De eerste fase betreft het vaststellen van de feiten en de tweede fase betreft de beoordeling van die feiten in rechte. Artikel 4 lid 1 van de Kwalificatierichtlijn heeft dus betrekking op de eerste fase van het onderzoek, de vaststelling van de feiten. Voor het bepalen van de relevante elementen moet een lidstaat samenwerken met de verzoeker om internationale bescherming: 'Concreet houdt deze op de lidstaat rustende samenwerkingsplicht dus in dat, indien de door de verzoeker om internationale bescherming aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, de betrokken lidstaat in deze fase van de procedure actief met de verzoeker moet samenwerken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Bovendien heeft een lidstaat mogelijkerwijze gemakkelijker toegang tot bepaalde soorten documenten dan de verzoeker (Zie onder andere HvJ C-277/11, par 64 - 66). Concluderend kan gesteld worden dat het CGVS zelf actief de relevante feiten ('material facts') uit het rapport van Amnesty International moet vaststellen en vervolgens moet meenemen in de beoordeling van alle feiten in rechte in de context van het individuele asielverzoek, ook indien er door een verzoeker om internationale bescherming niet specifiek een beroep wordt gedaan op het rapport van Amnesty International.

Daarnaast vloeit deze onderzoeksplicht voort uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (F.G. v. Sweden),

> 127. By contrast, in relation to asylum claims based on an individual risk, it must be for the person seeking asylum to rely on and to substantiate such a risk. Accordingly, if an applicant chooses not to rely on or disclose a specific individual ground for asylum by deliberately refraining from mentioning it, be it religious or political beliefs, sexual orientation or other grounds, the State concerned cannot be expected to discover this ground by itself. **However, considering the absolute nature of the rights guaranteed under Articles 2 and 3 of the Convention, and having regard to the position of vulnerability that asylum-seekers often find themselves in, if a Contracting State is made aware of facts relating to a specific individual that could expose him to a risk of ill-treatment in breach of the said provisions upon returning to the country in question, the obligations incumbent on the States Parties under Articles 2 and 3 of the Convention entail that the authorities carry out an assessment of that risk of their own motion. This applies in particular to situations where the national authorities have been made aware of the fact that the asylum-seeker may plausibly be a member of a group systematically exposed to practice of ill-treatment and there are serious reasons to believe in the existence of the practice in question and in his or her membership of the group concerned (see paragraph 120 above).**

[7] Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Immers, het feit dat AI stelt dat er sprake is van de misdaad Apartheid en 'vervolging' in de zin van het Statuut van Rome is zo pertinent voor de kern van elk asielrelaas van Palestijnse verzoekers uit Gaza ('arguable claim') dat er een diepgaand onderzoek verwacht mag worden van het CGVS in het kader van artikel 3 juncto artikel 13 EVRM.[8]

1. Vluchtelingenstatuut

In deze paragraaf zal NANSEN de relevante feiten uit het rapport van Amnesty International vaststellen en deze elementen beoordelen 'in rechte' oftewel beoordelen of er voldaan is aan de voorwaarden voor het verkrijgen van het vluchtelingenstatuut. Allereerst zal er worden ingegaan op het rapport van Amnesty International in het algemeen en de bewijswaarde die het rapport van Amnesty International moet worden toegekend. Vervolgens zullen aan de hand van de criteria voor het verkrijgen van het Vluchtelingenstatuut de relevante feiten uit het rapport worden geïdentificeerd en in rechte worden beoordeeld.

1.1. Het rapport van Amnesty International

In het rapport van februari 2022 stelt Amnesty International dus dat de systematische en geïnstitutionaliseerde discriminatie van Palestijnen door Israël voldoet aan de voorwaarden van de definitie van Apartheid. Daartoe heeft Amnesty International gekeken naar de intenties van Israël om de Palestijnen te onderdrukken en te domineren, inclusief door middel van demografie en het maximaliseren van middelen voor de Israëlische bevolking ten koste van de Palestijnse bevolking. Daarnaast heeft Amnesty International wetgeving, beleid en de praktijk geanalyseerd die als hulpmiddelen hebben gediend bij het in stand houden van het systeem waarbinnen Palestijnen worden gediscrimineerd en gesegregeerd in Israël en de Palestijns Bezette Gebieden en waarbinnen het recht op terugkeer van Palestijnse vluchtelingen wordt gecontroleerd. Amnesty International heeft de volgende elementen specifiek onderzocht:

- Territoriale fragmentatie
- Segregatie en controle door middel van het onthouden van nationaliteit en status
- Beperking op de bewegingsvrijheid
- Discriminerende wetten met betrekking tot gezinshereniging
- Het gebruik van militaire regelgeving en beperkingen met betrekking tot het recht op politieke participatie en verzet
- Onteigening van land en eigendom
- De onderdrukking van de Palestijnse 'human development'
- Het ontzeggen van economische en sociale rechten

Amnesty International heeft bovendien specifieke onmenselijke daden gedocumenteerd als ook serieuze mensenrechtenschendingen en misdaden begaan tegen de Palestijnse bevolking met de intentie om het systeem van onderdrukking en dominantie te onderhouden. Amnesty International stelt dat zij aantoont dat,

> Israel has imposed a system of oppression and domination over Palestinians wherever it exercises control over the enjoyment of their rights – across Israel and the OPT and with regard to Palestinian refugees. The segregation is conducted in a systematic and highly institutionalized manner through laws, policies and practices, all intended to

[8] Zie EHRM 2 oktober 2012, nr. 33210/11, Singh en anderen/België, paras 99 - 105; EHRM 12 mei 2011, nr. 52254/10; EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, M.S.S./Griekenland en België, vanaf § 358; EHRM 23 februari 2012, nr. 27765/09, Hirshi en anderen/Italië, § 131.

> prevent Palestinians from claiming and enjoying equal rights to Jewish Israelis within Israel and the OPT, and thus intended to oppress and dominate the Palestinian people. This oppression and domination have been cemented by a legal regime that controls (by negating) the rights of Palestinian refugees residing outside Israel and the OPT to return to their homes.[9]

Amnesty International concludeert dan ook dat,

> Israel has perpetrated the international wrong of apartheid, as a human rights violation and a violation of public international law wherever it imposes this system. It has assessed that almost all of Israel's civilian administration and military authorities, as well as governmental and quasigovernmental institutions, are involved in the enforcement of the system of apartheid against Palestinians across Israel and the OPT and against Palestinian refugees and their descendants outside the territory. Amnesty International has also concluded that the patterns of proscribed acts perpetuated by Israel both inside Israel and in the OPT form part of a systematic as well as widespread attack directed against the Palestinian population, and that the inhuman or inhumane acts committed within the context of this attack have been committed with the intention to maintain this system and amount to the crime against humanity of apartheid under both the Apartheid Convention and the Rome Statute.[10]

Amnesty International concludeert verder dat de Israëlische autoriteiten de misdaad tegen de menselijkheid van vervolging begaan op basis van hun discriminatoire wetgeving, beleid en praktijk tegen de Palestijnse bevolking in de Palestijns Bezette Gebieden. Het resultaat is een beperking van verschillende fundamentele rechten, inclusief het willekeurig beperken van de bewegingsvrijheid van de Palestijnen en residentie in hun gemeenschappen, het recht op familieleven, en hun rechten op toegang tot levensonderhoud, accommodatie, voedsel, water, essentiële gezondheidszorg en onderwijs.

> Amnesty International has therefore concluded that, at least as regards the denial of human rights of the Palestinian population through years of deliberate discriminatory and exclusionary policies and official Israeli statements that are reflected in practice, Israeli authorities have committed the crime against humanity of, or other inhumane act similar to, "persecution" within the meaning of the Rome Statute and "denial of basic human rights" that "prevent the racial group or groups from participation in the political, social, economic and cultural life of the country and the deliberate creation of conditions preventing [its or their] full development" under the Apartheid Convention.[11]

Het is van belang om aan te geven dat het rapport van Amnesty International is gebaseerd op tientallen jaren 'desk-based research' als ook onderzoek in het veld waarbij er bewijs is verzameld van schendingen van internationale mensenrechten en het internationaal humanitair recht. Amnesty International heeft zich gebaseerd op publicaties van Palestijnse, Israëlische en internationale organisaties als ook op academische studies, monitoring door organisaties op de grond, rapporten van VN-organisaties, experts, mensenrechten agentschappen en media artikels. Het onderzoek en de analyse voor het onderliggende

[9] Amnesty International 2022 (n 1) p. 12.
[10] Amnesty International 2022 (n 1) pp. 12 – 13.
[11] Amnesty International 2022 (n 1) p. 263.

rapport heeft plaats gevonden tussen juli 2017 en november 2021. Daartoe heeft Amnesty International,

> extensively analysed relevant Israeli legislation, regulations, military orders, directives by government institutions and statements by Israeli government and military officials. The organization reviewed other Israeli government documents, such as planning and zoning documents and plans, budgets and statistics, Israeli parliamentary archives and Israeli court judgments. It also examined relevant reports and statistics published by Palestinian authorities.[12]

Amnesty International heeft zijn eigen agenda voor het schrijven van het rapport, namelijk het ondersteunen van Palestijnse en Israëlische organisaties die een einde proberen te maken aan het discriminerende systeem in Israël. Die agenda doet echter niets af aan het feit dat er een diepgaand en alomvattend onderzoek ten grondslag ligt aan het rapport van Amnesty International. Het rapport moet dan ook significante bewijswaarde worden toegekend. Bovendien worden de bevindingen van Amnesty International niet enkel onderschreven door andere mensenrechtenorganisaties, zoals bijvoorbeeld Human Rights Watch,[13] maar worden de bevindingen ook onderschreven door de VN Speciaal Rapporteur voor de Palestijns Bezette Gebieden.[14]

1.2. Beoordeling gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag

Overeenkomstig artikel 48/3 van de Vw wordt de vluchtelingenstatus erkend aan de vreemdeling die voldoet aan de voorwaarden van artikel 1 van het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen, met name die:

- zich buiten het land bevindt waarvan hij de nationaliteit heeft of, indien hij geen nationaliteit heeft, buiten zijn land van gewoonlijk verblijf

- die de bescherming van dat land niet kan of wil inroepen

- een gegronde vrees heeft voor vervolging omwille van zijn ras, zijn religie, zijn nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep, of zijn politieke overtuiging

1.2.1 Actor van vervolging

Overeenkomstig artikel 48/5 § 1 Vw kan vervolging in de zin van artikel 48/3 of ernstige schade in de zin van artikel 48/4 kan uitgaan van of veroorzaakt worden door:

a) de Staat;
b) partijen of organisaties die de Staat of een aanzienlijk deel van zijn grondgebied beheersen;
c) niet-overheidsactoren, indien kan worden aangetoond dat de actoren als bedoeld in a) en b), inclusief internationale organisaties, geen bescherming als bedoeld in § 2 kunnen of willen bieden tegen vervolging of ernstige schade.

[12] Amnesty International 2022 (n 1) p. 13.
[13] Zie bijvoorbeeld Human Rights Watch, 'A Treshold Crossed: Iraeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution,' 27 april 2021, beschikbaar via A Threshold Crossed: Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution | HRW
[14] UN Special Rapporteur 2022 (n 2); zie ook UNHCR, Position on Returns to Gaza, maart 2022, paras 8 – 9, beschikbaar op 6239805f4.pdf (refworld.org)

Israël kan worden aangemerkt als actor van vervolging nu het een partij is die een aanzienlijk deel van het grondgebied in Gaza beheerst.

De Israëlische heerschappij over de Palestijnse gebieden wordt gezien als een bezetting, een bezetting die geregeld wordt door het internationaal humanitair recht en internationale mensenrechten.[15] Alhoewel Israëlische kolonisten in 2005 uit Gaza zijn vertrokken, heeft Israël de effectieve controle behouden over het grondgebied. In 2007, na de machtsovername van Hamas, verklaarde Israël de Gazastrook een vijandige entiteit. Op basis van veiligheidsoverwegingen, legde Israël een lucht, zee en land blokkade op om te voorkomen dat goederen en personen vrij konden bewegen in en uit Gaza. Israël controleert dus het luchtruim, de grenzen over zee en land, met als enige uitzondering de korte grens met Egypte in het zuiden. Zodoende beheerst Israël effectief de Palestijnse bevolking en hun natuurlijke bronnen in Gaza.[16]

1.2.2. Daden van vervolging

Overeenkomstig artikel 48/3 §2 b) van de Vreemdelingenwet kunnen daden van vervolging onder meer de vorm aannemen van wettelijke, administratieve, politiële en/of gerechtelijke maatregelen die op zichzelf discriminerend zijn of op discriminerende wijze worden uitgevoerd. De gevolgen van die daden moeten op basis van artikel 48/3 §2,

a) Ofwel zo ernstig van aard zijn of zo vaak voorkomen dat zij een schending vormen van de grondrechten van de mens, met name de rechten ten aanzien waarvan geen afwijking mogelijk is uit hoofde van artikel 15.2, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;
b) Ofwel een samenstel zijn van verschillende maatregelen, waaronder mensenrechtenschendingen, die voldoende ernstig zijn om iemand op een soortgelijke wijze te treffen als omschreven in punt a).'

De discriminatoire behandeling van de Palestijnse bevolking in Gaza is systematisch, geïnstitutionaliseerd en langdurig en vormt een daad van vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag.

Amnesty International geeft aan dat Israël het systeem van controle niet op uniforme wijze toepast met als gevolg dat Palestijnen het op verschillende manieren ervaren en met verschillende niveaus van onderdrukking worden geconfronteerd afhankelijk van hun status en het gebied waar zij wonen. Om die reden is het van belang om specifiek te kijken naar wat Amnesty International aangeeft met betrekking tot de situatie in Gaza. Voor wat betreft de Palestijnse bevolking in Gaza is met name de inperking van de bewegingsvrijheid van belang en de gevolgen van de blokkade van Israël op hun fundamentele rechten. De Palestijnse bevolking staat bovendien regelmatig bloot aan gewelddadigheden waaraan zij niet kunnen ontsnappen als gevolg van hun ingeperkte bewegingsvrijheid. De ernstige humanitaire situatie in Gaza is een direct gevolg van de blokkade van Israël.

Beperking bewegingsvrijheid

De Palestijnse bevolking in Gaza wordt gescheiden gehouden van de Palestijnse bevolking in andere Palestijns Bezette Gebieden door middel van een officiële 'separation policy' ter

[15] UN Special Rapporteur 2022 (n 2) par 14.
[16] Amnesty International 2022 (n 1) p. 80.

voorkoming van de oprichting van een Palestijnse staat. De bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking in Gaza is beperkt tot dringende en levensbedreigende medische aandoeningen, essentiële zaken en zeer uitzonderlijke humanitaire gevallen. Daartoe moet men een speciale Israëlische militaire vergunning aanvragen zonder duidelijke procedure voor het aanvragen of het verkrijgen van het resultaat van de aanvraag. Enkel Palestijnen hebben een dergelijke vergunning nodig, Joodse kolonisten, Israëlische burgers of buitenlanders niet. Dit beleid zorgt ervoor dat Palestijnen zeer moeilijk toegang hebben tot de gezondheidszorg, inclusief levensbedreigende behandelingen, en onderwijs. Wanneer het Palestijnen toch lukt toegang te krijgen tot deze diensten zijn deze van mindere kwaliteit dan de diensten die aan Joodse Israëliërs worden verleend. Kortom, de blokkade schendt het recht op vrijheid van beweging en belemmert de toegang tot essentiële diensten.[17]

Israël controleert ook het bevolkingsregister in Gaza. Palestijnen in Gaza hebben geen nationaliteit en worden staatloos geacht. Het Israëlische leger voorziet hen van identiteitskaarten zodat zij kunnen werken en wonen in Gaza en zodat de bewegingsvrijheid kan worden gecontroleerd op basis van de juridische status en woonplaats.[18]

Voedselveiligheid

Sinds 2007 beperkt Israël de toevoer van goederen en brandstof naar Gaza. Israël zou zelfs mathematische formules hanteren om te bepalen hoeveel voedsel nodig is voor de essentiële overleving van de burgerbevolking en mag worden toegelaten tot Gaza. Het beleid heeft een zeer nadelige impact op de voedselveiligheid in Gaza. Veel van het beschikbare voedsel wordt beschikbaar gesteld door VN-organisaties en andere hulporganisaties of wordt door de tunnels gesmokkeld en voor absurde prijzen verkocht aan de burgers van Gaza.[19] Als gevolg van een ingestelde bufferzone, hebben boeren niet langer toegang tot hun landbouwgronden. Bovendien heeft Israël herbiciden gespoten op de Palestijnse gewassen aan de grens hetgeen resulteerde in een verlies van de mogelijkheid om in eigen levensonderhoud te kunnen voorzien, het had ook vergaande gezondheidsimplicaties.[20]

Toegang tot water

Israël heeft volledige controle over alle waterbronnen en water gerelateerde infrastructuur in Gaza, inclusief de enige vers waterbron in Gaza. Deze bron is zwaar vervuild en 95 % van het water is ongeschikt voor consumptie. Ondanks het watertekort in Gaza, staat Israël het niet toe dat water vanuit de Westelijke Jordaanoever wordt getransporteerd naar Gaza. Bovendien leidt Israël water om vanuit het zuiden van de Westelijke Jordaanoever waardoor de enige waterbron in Gaza niet wordt aangevuld.[21]

Goederen

Wat betreft goederen, heeft Israël een ‘dual use’ beleid ingevoerd. De invoer van goederen die door Israël worden gezien als potentieel militair bruikbaar, inclusief chemicaliën en

[17] Amnesty International 2022 (n 1) p. 95 – 97, 194, 205 – 209; UN Special Rapporteur 2022 (n 2) para 49; UNHCR 2022 (n 11) par 46 – 62.
[18] Amnesty International 2022 (n 1) p. 88; UN Special Rapporteur 2022 (n 2) para 49.
[19] Amnesty International 2022 (n 1) p. 171; UN Special Rapporteur 2022 (n 2) para 49.
[20] Amnesty International 2022 (n 1) p. 182 – 187; UN Special Rapporteur 2022 (n 2) para 49.
[21] Amnesty International 2022 (n 1) p. 190, 195; UN Special Rapporteur 2022 (n 2) para 49.

technologie, wordt zeer beperkt. Er bestaat een lijst van 117 categorieën van goederen die worden uitgesloten, deze goederen zijn enkel vaag omschreven. Categorieën betreffen bijvoorbeeld 'communications equipment,' 'communication support equipment,' en 'equipment with communication functions', die kunnen zien op goederen die dagelijks worden gebruikt zoals huishoudelijke en medische apparatuur. Dit beleid geldt enkel voor Palestijnse importeurs in Gaza. Het beleid heeft een desastreuze impact op de economie in het algemeen, maar in het bijzonder de landbouw, informatie en communicatietechnologie (ICT) en productiesectoren. Het beleid heeft in het bijzonder in Gaza catastrofale gevolgen en geleid tot schrijnende economische omstandigheden. Volgens de Wereldbank zou het versoepelen van het beleid tot een groei van het GDP in Gaza van 11% kunnen leiden.[22]

Gewelddadige onderdrukking

Ondanks dat de Israëlische kolonisten Gaza in 2005 hebben verlaten, worden de Palestijnen in Gaza nog altijd geconfronteerd met een onderdrukking van hun 'populair resistance.' Die onderdrukking bestaat vaak uit het gebruik van excessief en dodelijk geweld tijdens de protesten nabij het hek dat Gaza scheidt van Israël. Israël gebruikt onwettig dodelijk geweld om de Palestijnse bevolking te controleren en hun bewegingsvrijheid te limiteren in de bufferzone. Deze bufferzone zou tussen de 300 meter en 1500 meter breed zijn en meer dan 62km lang oftewel 17% van de totale Gazastrook (365 km2 – een van de meest dichtstbevolkte gebieden in de wereld). De bufferzone zou 35% van de landbouwgrond in Gaza beslaan. Bovendien is de toegang tot 85% van het viswater beperkt.[23]

Infrastructuur

Als gevolg van de blokkade door Israël en de herhaalde militaire offensieven heeft de essentiële infrastructuur in Gaza zwaar geleden en is het gezondheidssysteem en economie verder verzwakt. Er is sprake van 'de-developing' en 'de-industrialization.'Als gevolg verkeerd Gaza in een doorlopende humanitaire crisis. Er is een te kort aan huizen, drinkbaar water, elektriciteit, een gebrek aan toegang tot medicijnen en medische zorg, voedsel, onderwijs apparatuur en bouwmateriaal. Het geweld in Gaza heeft geleid tot de vernieling van huizen, eigendom, infrastructuur en landbouwgrond bovenop de vele doden en gewonden Palestijnen.[24] De blokkade en gewelddadigheden hebben ook een grote impact gehad op het recht op onderwijs, zo worden er telkens vele onderwijsfaciliteiten vernietigd en toegang tot hoger onderwijs buiten Gaza is niet toegankelijk hetgeen het recht op onderwijs schendt en grote gevolgen kan hebben voor de mogelijkheid om later in basisbehoeften te kunnen voorzien. Dit brengt het risico met zich mee dat de Palestijnen in Gaza worden blootgesteld aan een voortdurende en erger wordende armoede en ontberingen.[25]

[22] Amnesty International 2022 (n 1) p. 167 – 168; UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 49.
[23] Amnesty International 2022 (n 1) p. 144 – 145; UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 49.
[24] Amnesty International 2022 (n 1) p. 171 – 173; UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 49.
[25] Amnesty International 2022 (n 1) p. 216; UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 49; UNHCR 2022 (n 11) par 7.

1.2.3 Vervolgingsgronden

Overeenkomstig artikel 48/3 §3 moet er een verband zijn tussen de gronden van vervolging en de daden van vervolging. Aldus §4 moet bij de beoordeling van de gronden van vervolging onder andere rekening worden gehouden met de volgende elementen,

a) Het begrip "ras" omvat onder meer de aspecten huidskleur, afkomst of het behoren tot een bepaalde etnische groep;

En,

c) Het begrip "nationaliteit" is niet beperkt tot staatsburgerschap of het ontbreken daarvan, maar omvat onder meer ook het behoren tot een groep die wordt bepaald door zijn culturele, etnische of linguïstische identiteit, door een gemeenschappelijke geografische of politieke oorsprong of door verwantschap met de bevolking van een andere staat;

Israël vervolgt Palestijnse Arabieren omwille van hun ras en nationaliteit. Er is sprake van een geïnstitutionaliseerd systeem van raciale onderdrukking en discriminatie.

Joodse Israëliërs en Palestijnse Arabieren zien zichzelf, en worden gezien, als twee verschillende raciale groepen onderscheiden door hun nationaliteit, etniciteit, religie, afstamming en herkomst.[26] Er is in Israël en de Palestijns Bezette Gebieden sprake van juridische segregatie. Sinds 2018 is in de 'Basic Law', Israëls grondwet, vastgelegd dat Israël de nationale staat van het Joodse volk is.[27] Het toekennen, en ontzeggen, van rechten in de Palestijns Bezette Gebieden wordt verder geregeld aan de hand van wetgeving, beleid en praktijk waarin wordt gedefinieerd wie wel of niet een Jood is.[28] In wetgeving worden Palestijnse burgers van Israël officieel geclassificeerd als Arabische burgers van Israël, een inclusieve term die ook verwijst naar Islamitische Arabieren, Christelijke Arabieren, Druzen en Circassiërs. In het beleid en de praktijk wordt er echter door de Israëlische overheid een duidelijk onderscheid gemaakt tussen Moslim en Christelijke Arabieren aan de ene kant, personen die zich normaliter identificeren als Palestijnen, en Druzen en Circassiërs aan de andere kant.[29]

De Joodse Israëliërs worden systematisch bevoorrecht op basis van wetgeving en in de praktijk door de distributie van land en natuurlijke middelen. Dit ten koste van de Palestijnse Arabieren tegen wie op systematische wijze wordt gediscrimineerd waardoor zij gefragmenteerd zijn geraakt, geografisch en politiek.[30]

1.2.4. Een gegronde vrees

Een gegronde vrees omvat een subjectief en een objectief element. Een verzoeker moet een individuele vrees (subjectief element verbonden met zijn persoonlijkheid, achtergrond en/of leeftijd) kunnen objectiveren via verklaringen en/of documenten en de beschikbare landeninformatie (objectief element). Er moet een causaal verband bestaan tussen de feiten

[26] UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 37; Amnesty International 2022 (n 1) p. 72, 74 – 81; Susan Akram, 'Palestinian Nationality and 'Jewish' Nationality', p. 209 – 211, in Leila H. Farsakh, Rethinking Statehood in Palestine (University of California Press, 2021).
[27] Amnesty International 2022 (n 1) p. 65; State of Israel, Basic Law: Israel the Nation State of the Jewish People, passed on 18 July 2018, main.knesset.gov.il/Activity/Legislation/ Documents/yesod18.pdf (in Hebrew), Section 1(b) (an unofficial English translation is available at main.knesset.gov.il/EN/activity/ Documents/BasicLawsPDF/BasicLawNationState.pdf)
[28] UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 37.
[29] Amnesty International 2022 (n 1) p. 73.
[30] UN Special Rapporteur 2022 (n 7) paras 42 – 49.

en de vrees voor vervolging. De vrees is gegrond als er een redelijke mate van waarschijnlijkheid is dat de verzoeker bij terugkeer zal worden vervolgd.

Het is de intentie van de Israëlische Staat om de Palestijnse bevolking in zijn geheel te onderdrukken en te domineren om te voorkomen dat er een Palestijnse Staat zou kunnen ontstaan.[31] In het bijzonder de Israëlische blokkade van Gaza resulteert in ernstige schendingen van de fundamentele rechten van alle Palestijnen in Gaza. Er is dan ook sprake van groepsvervolging. Er is immers sprake van een groep van personen, namelijk Palestijnse Arabieren in Gaza, die systematisch worden blootgesteld aan een praktijk van ernstige mensenrechtenschendingen of daden van vervolging omwille van hun ras en nationaliteit. In dit geval hoeft een individuele verzoeker om internationale bescherming geen verdere individuele kenmerken aan te brengen, de verzoeker moet enkel aantonen dat hij tot de systematische vervolgde groep van personen behoort. Immers het vereiste van het aantonen van nog verdere individuele kenmerken zou de bescherming onder het Vluchtelingenverdrag illusionair maken.[32]

1.2.5 Conclusie

De systematische en geïnstitutionaliseerde discriminatie van Palestijnen door Israël leidt tot een langdurige beperking van verschillende fundamentele rechten, inclusief het willekeurig beperken van de bewegingsvrijheid van de Palestijnen en residentie in hun gemeenschappen, het recht op familieleven, en hun rechten op toegang tot levensonderhoud, accommodatie, voedsel, water, essentiële gezondheidszorg en onderwijs. De discriminatoire behandeling van de Palestijnse bevolking in Gaza door de Israëlische Staat is dermate ernstig en langdurig dat er sprake is van vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag. Om die reden zouden Palestijnse verzoekers om internationale bescherming terug in aanmerking moeten komen voor het Vluchtelingenstatuut zodra zij kunnen aantonen dat zij uit Gaza afkomstig zijn.[33]

[31] Amnesty International 2022 (n 1) p. 63 – 72; UN Special Rapporteur 2022 (n 7) paras 50 – 52.
[32] Bijvoorbeeld NA vs. United Kingdom, Nr 25904/07 (EHRM, 17 juli 2008) para 116, beschikbaar via: https://www.refworld.org/cases,ECHR,487f578b2.html
[33] Zie NANSEN Note 2019/01 (n 3); Marjan Claes, De Gaza-arresten: beoordeling van de bescherming in conflictsituaties, individualisatie, conflictanalyse en bewijslast, (2020) Tijdschrift Vreemdelingenrecht nr. 3, p. 228 – 236; Zie ook eerdere rechtspraak RvV 16 februari 2017, nr. 182381, RvV nr. 190280 van 31 juli 2017, RvV 27 juni 2018, nr. 206073; UNHCR 2022 (n 11) par 65 – 66.

2. Subsidiaire bescherming

Er wordt in deze paragraaf ten overvloede nog ingegaan op de huidige beoordeling van het CGVS van de nood aan subsidiaire bescherming van Palestijnse verzoekers om internationale bescherming uit Gaza. Eerst volgt een bespreking van de beoordeling van de veiligheidssituatie in Gaza. Daarbij wordt door het CGVS te weinig rekening gehouden met de specifieke situatie van de Palestijnse bevolking in Gaza, bovendien wordt er niet voldoende actuele informatie meegenomen in de beoordeling. Vervolgens zal ook worden ingegaan op de beoordeling van de precaire humanitaire situatie waarbij door het CGVS een verkeerd toetsingskader wordt gehanteerd.

2.1 De veiligheidssituatie in Gaza

In deze paragraaf worden een tweetal kanttekeningen geplaatst bij de beoordeling van het CGVS of de veiligheidssituatie in Gaza voldoende ernstig is om in aanmerking te komen voor subsidiaire bescherming. Een eerste kanttekening heeft betrekking op het feit dat het CGVS onvoldoende rekening houdt met de specifieke kenmerken van de Palestijnse bevolking in Gaza. Een tweede kanttekening heeft betrekking op de landeninformatie die door het CGVS wordt overlegd ter ondersteuning van de beoordeling van de nood aan subsidiaire bescherming.

2.1.1. De toepassing van het Elgafaji-arrest

Bij de beoordeling van de nood aan subsidiaire bescherming van Palestijnse verzoekers uit Gaza houdt het CGVS onvoldoende rekening met de zogenaamde glijdende schaal zoals die werd uitgewerkt door het EU Hof van Justitie in de zaak *Elgafaji*.[34] In paragraaf 39 van dit arrest overweegt het EU Hof van Justitie immers dat,

> Hoe meer de verzoeker eventueel het bewijs kan leveren dat hij specifiek wordt geraakt om redenen die te maken hebben met zijn persoonlijke omstandigheden, hoe lager de mate van willekeurig geweld zal zijn die vereist is opdat hij in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming.

Het Europees Asielagentschap geeft aan dat bijvoorbeeld de volgende persoonlijke omstandigheden ertoe kunnen bijdragen dat een persoon een verhoogd risico heeft om direct of indirect slachtoffer te worden van willekeurig geweld, namelijk leeftijd, geslacht, gezondheidstoestand en eventuele handicaps, economische situatie, kennis van een gebied, en beroep.[35] Het CGVS zou een groter gewicht moeten hechten aan de kwetsbaarheid van de Palestijnse bevolking in Gaza als gevolg van de precaire humanitaire omstandigheden in Gaza, de juridische status van Palestijnen en de ernstige ingeperkte bewegingsvrijheid die hen belet elk soort geweld te ontsnappen.[36] De bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking in Gaza is immers beperkt tot een strook land van 365 vierkante kilmeter, een van de meest dichtstbevolkte gebieden in de wereld. Enkel in het geval van dringende en

[34] EU Hof van Justitie, Elgafaji, C-465/07, 17 februari 2009.
[35] EUAA, 'EASO Practical Guide: Qualification for International Protection,' April 2018, p. 32, beschikbaar via EASO Practical Guide: Qualification for international protection (europa.eu)
[36] Zie bijvoorbeeld Office of the High Commissioner for Human Rights, To Avoid Next Round Violence, Root Causes Must Be Addressed: Bachelet on Escalation in Gaza and the Occupied Palestinian Territory, 27 May 2021.

levensbedreigende medische aandoeningen, essentiële zaken en zeer uitzonderlijke humanitaire gevallen mogen de Palestijnen Gaza verlaten. Daartoe moet men een speciale Israëlische militaire vergunning aanvragen zonder duidelijke procedure voor het aanvragen of het verkrijgen van het resultaat van de aanvraag.[37]

De situatie in Gaza wordt gekenmerkt door herhaalde uitbraken van geweld. De Palestijnse bevolking is over de afgelopen 13 jaar al blootgesteld aan 4 verschillende asymmetrische oorlogen met grote verliezen van levens en eigendommen als gevolg. Ondanks periodes van relatieve kalmte, blijft de veiligheidssituatie steeds precair en onvoorspelbaar. Raketten worden soms afgevuurd door Hamas naar Israël en Israël voert daarop vergeldende luchtaanvallen uit.[38] De Palestijnse bevolking kan zich onmogelijk aan zelfs dit lage niveau van geweld onttrekken.

2.1.2. Actualiteit landeninformatie

Er wordt hier gewezen op het feit dat het CGVS gehouden is een beslissing te nemen op basis van de situatie in het land van herkomst ten tijde van een beslissing. Het CGVS zal daartoe *nauwkeurige* en *actuele* informatie moeten inbrengen uit *verschillende soorten bronnen* overeenkomstig artikel 10 lid 3 onder (b) van de herziene Asielprocedurerichtlijn.

Het CGVS baseert zich in de meest recente beslissingen op de COI Focus van februari 2022 over de veiligheidssituatie in Gaza.[39] De COI Focus beslaat een verslagperiode van 1 augustus 2021 tot en met 31 januari 2022. In volatiele en onvoorspelbare situaties, zoals de situatie in Gaza, is landeninformatie al snel niet meer actueel genoeg. De informatie die aan een beslissing ten grondslag ligt moet immers een reflectie zijn van de situatie in een land van herkomst op het moment van de beslissing van een asielinstantie.[40] Het is dan ook niet voldoende om enkel aan de COI Focus van februari 2022 te refereren in beslissingen die dateren van enkele maanden na de publicatie van deze COI Focus. Het CGVS moet aan deze beslissingen nieuwe landeninformatie ten grondslag leggen die meer actueel is en de situatie reflecteert van na januari 2022.

Bovendien wordt opgemerkt dat verschillende rapporten, zoals die van Human Rights Watch[41] en Amnesty International, opvallend genoeg ontbreken in de COI Focus.

2.2. De humanitaire situatie

Wat betreft de beoordeling van de nood aan bescherming in verband met de zeer ernstige sociaaleconomische en humanitaire situatie in Gaza, lijkt het CGVS een onjuist toetsingskader te hanteren. Nu de precaire humanitaire omstandigheden in Gaza het direct gevolg zijn van het opzettelijk handelen van Israël, dient het CGVS, overeenkomstig het arrest *M.S.S* van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM), te beoordelen in hoeverre

[37] Amnesty International 2022 (n 1) p. 95 – 97, 194, 205 – 209; UN Special Rapporteur 2022 (n 2) para 49; UNHCR 2022 (n 11) par 46 – 62.
[38] UNHCR 2022 (n 11) par 5.
[39] Cedoca, 'COI Focus: TERRITOIRE PALESTINIEN – GAZA, Situation sécuritaire', 14 februari 2022, beschikbaar via coi_focus_territoire_palestinien_-_gaza_situation_securitaire_20220214.pdf (cgvs.be)
[40] Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), 'Researching Country of Origin Information: Training Manual' (ACCORD training manual) (November 2013) p. 34; Femke Vogelaar, Country of Origin Information: The Essential Foundation for Guidance for Decision-making on International Protection Needs (VU Universiteit Amsterdam, 2020).
[41] Human Rights Watch, 'A Treshold Crossed: Iraeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution,' 27 april 2021, beschikbaar via A Threshold Crossed: Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution | HRW

Palestijnse verzoekers om internationale bescherming uit Gaza in staat zijn om in hun eigen basisbehoeften te voorzien, zoals bijvoorbeeld voedsel, hygiëne, en accommodatie. Daarnaast moet het CGVS rekening houden met de kwetsbaarheid van de verzoekers met betrekking tot het risico op een onmenselijke behandeling en in hoeverre er enig vooruitzicht is op het verbeteren van de situatie.

2.2.1 Het toetsingskader[42]

Voor het beoordelen van de algemene socio-economische en humanitaire situatie in een land van herkomst moet rekening worden gehouden met het toetsingskader zoals dat werd uitgewerkt door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de volgende 4 arresten:

- EHRM, 27 mei 2008. N. t. Verenigd Koninkrijk, Nr. 26565/05 beschikbaar via https://www.refworld.org/cases,ECHR,483d0d542.html

- EHRM, 21 januari 2011, M.S.S. t. België en Griekenland, Nr. 30696/09, beschikbaar via, available at: https://www.refworld.org/cases,ECHR,4d39bc7f2.html

- EHRM, 28 juni 2011, Sufi and Elmi t. Verenigd Koninkrijk, Nr. 8319/07 en 11449/07, beschikbaar via https://www.refworld.org/cases,ECHR,4e09d29d2.html

- EHRM, 29 januari 2013, S.H.H. t. Verenigd Koninkrijk, Nr. 60367/10, beschikbaar via, https://www.refworld.org/cases,ECHR,5113bb4f2.html

Het EHRM maakt een onderscheid tussen een precaire sociaaleconomische en humanitaire situatie die kan ontstaan als gevolg van een medische aandoening waarvoor er niet voldoende voorzieningen of middelen zijn in het land van herkomst én een precaire sociaaleconomische en humanitaire situatie die kan ontstaan als gevolg van het opzettelijk handelen van de overheid of een andere actor. In *N.* heeft het EHRM de voorwaarden uitgewerkt voor wat betreft de beoordeling van het risico op het ontstaan van een precaire sociaaleconomische en humanitaire situatie als gevolg van een medische aandoening en een gebrek aan voorzieningen of middelen. Het Hof overweegt in het bijzonder,

> 42. In summary, the Court observes that since D. v. the United Kingdom it has consistently applied the following principles. Aliens who are subject to expulsion cannot in principle claim any entitlement to remain in the territory of a Contracting State in order to continue to benefit from medical, social or other forms of assistance and services provided by the expelling State. The fact that the applicant's circumstances, including his life expectancy, would be significantly reduced if he were to be removed from the Contracting State is not sufficient in itself to give rise to breach of Article 3. **The decision to remove an alien who is suffering from a serious mental or physical illness to a country where the facilities for the treatment of that illness are inferior to those available in the Contracting State may raise an issue under Article 3, but only in a very exceptional case, where the humanitarian grounds against the removal are compelling.** In the D. case the very exceptional circumstances were that the applicant was critically ill and appeared to be close to death, could not be guaranteed any nursing or medical care in his country of origin and

[42] Zie ook NANSEN Note 2019/1 (n 3) p. 18 – 22; Addendum NANSEN Note 2019/: Situatie in de Gazastrook tussen april en augustus 2019, beschikbaar via Addendum-NANSEN-note-2019_1_-final.pdf (NANSEN-refugee.be).

had no family there willing or able to care for him or provide him with even a basic level of food, shelter or social support.

43. The Court does not exclude that there may be other very exceptional cases where the humanitarian considerations are equally compelling. However, it considers that it should maintain the high threshold set in D. v. the United Kingdom and applied in its subsequent case-law, which it regards as correct in principle, given that in such cases **the alleged future harm would emanate not from the intentional acts or omissions of public authorities or non-State bodies, but instead from a naturally occurring illness and the lack of sufficient resources to deal with it in the receiving country.**

(…..)

45. Finally, the Court observes that, although the present application, in common with most of those referred to above, is concerned with the expulsion of a person with an HIV and AIDS-related condition, **the same principles must apply in relation to the expulsion of any person afflicted with any serious, naturally occurring physical or mental illness which may cause suffering, pain and reduced life expectancy and require specialised medical treatment which may not be so readily available in the applicant's country of origin or which may be available only at substantial cost.**[43]

In *M.S.S.* heeft het EHRM de voorwaarden uitgewerkt wanneer een precaire sociaaleconomische en humanitaire situatie te wijten is aan het opzettelijk handelen van bepaalde actoren. In *M.S.S.* overwoog het Hof dat,

263. In the light of the above and **in view of the obligations incumbent on the Greek authorities under the European Reception Directive** (see paragraph 84 above), the Court considers that the **Greek authorities have not had due regard to the applicant's vulnerability as an asylum seeker** and **must be held responsible, because of their inaction**, for the situation in which he has found himself for several months, living in the street, **with no resources or access to sanitary facilities, and without any means of providing for his essential needs**. The Court considers that the applicant has been the victim of humiliating treatment showing a lack of respect for his dignity and that this situation has, without doubt, aroused in him feelings of fear, anguish or inferiority capable of inducing desperation. **It considers that such living conditions, combined with the prolonged uncertainty in which he has remained and the total lack of any prospects of his situation improving, have attained the level of severity required to fall within the scope of Article 3 of the Convention.**

264. It follows that, through the fault of the authorities, the applicant has found himself in a situation incompatible with Article 3 of the Convention. Accordingly, there has been a violation of that provision.[44]

[43] *EHRM, 27 mei 2008. N. t. Verenigd Koninkrijk*, Nr. 26565/05 beschikbaar via https://www.refworld.org/cases,ECHR,483d0d542.html, paras 42 – 45.
[44] *EHRM, 21 januari 2011, M.S.S. t. België en Griekenland,* Nr. 30696/09, beschikbaar via : https://www.refworld.org/cases,ECHR,4d39bc7f2.html, paras 263 – 264.

In *Sufi and Elmi* heeft het EHRM 'the appropriate test for assessing dire humanitarian conditions' verduidelijkt.[45] Het Hof oordeelde dat de situatie in Somalië voor een gedeelte veroorzaakt werd door droogte, maar overwegend (predominantly) door het directe en indirecte handelen van de partijen in het conflict. Daarnaast maakten alle partijen in het conflict gebruik van willekeurige oorlogvoering, met wijdverspreide ontheemding en het afbreken van de sociale, politieke en economische infrastructuur als gevolg. Bovendien weigerde Al-Shabaab elke humanitaire hulp toe te laten. Om die reden, achtte het EHRM de test in *M.S.S.* de meest gepaste test om de humanitaire omstandigheden in Somalië te beoordelen. Daartoe moest in overweging worden genomen of de verzoeker in staat zou zijn om in zijn eigen basisbehoeften te voorzien, zoals voedsel, hygiëne, en accommodatie, zijn kwetsbaarheid voor wat betreft mishandeling en het vooruitzicht dat zijn situatie in afzienbare tijd zal verbeteren.[46]

In *S.H.H*. heeft het EHRM de humanitaire situatie in Afghanistan beoordeeld. In *S.H.H*. claimde verzoeker een risico te lopen in Afghanistan vanwege zijn handicap. Het EHRM oordeelde dat de verzoeker zijn situatie beoordeeld moest worden op basis van de test in de zaak *N* nu de eventuele toekomstige schade zou voortvloeien uit een gebrek aan middelen om te voorzien in een medische behandeling en zijn welzijn. Bovendien kon de Afghaanse staat niet op dezelfde manier verantwoordelijk kunnen worden gehouden als Griekenland - een EU Lidstaat met verplichtingen op basis van EU-wetgeving. Afsluitend, stelde het EHRM dat er niet voldoende bewijs was voor de stelling dat de precaire humanitaire omstandigheden werden veroorzaakt door het opzettelijk handelen van de Afghaanse centrale overheid (in tegenstelling tot de situatie in Somalië in *Sufi and Elmi*).

Het Europese Hof van Justitie heeft zich in de zaak *M'bodj* gebogen over de vraag in hoeverre derdelanders, die risico's lopen op verslechtering van hun gezondheidstoestand om andere redenen dan het opzettelijk weigeren van medische zorg, in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming.[47] Het Hof van Justitie stelt dat een ernstige schade moet voortvloeien uit de gedragingen van derden en dat het dus niet volstaat dat die schade louter het gevolg is van de algemene tekortkomingen van het gezondheidsstelsel in het land van herkomst.[48] De omstandigheid dat een derdelander die aan een ernstige ziekte lijdt, risico loopt op verslechtering van zijn gezondheidstoestand omdat in zijn land van herkomst geen adequate behandeling voorhanden is, doch hem niet opzettelijk medische zorg wordt geweigerd, volstaat om hem subsidiaire bescherming te verlenen.[49]

2.2.2 De beoordeling van de situatie in Gaza

Op basis van voorgaande overwegingen, moet geconcludeerd worden dat voor de beoordeling van de situatie in Gaza de gepaste test *M.S.S* is nu de ernstige humanitaire situatie in Gaza overwegend wordt veroorzaakt door het opzettelijk handelen van Israël. Noch de test in de zaak *N* noch het arrest van het EU Hof van Justitie in de zaak *M'bodj* zijn relevant nu deze zaken betrekking hebben op ernstige schade die enkel voortvloeit uit een verslechtering van de gezondheidstoestand. Voor wat betreft verzoekers om internationale

[45] *EHRM, 28 juni 2011, Sufi and Elmi t. Verenigd Koninkrijk,* Nr. 8319/07 en 11449/07, vanaf paragraaf 278, beschikbaar via https://www.refworld.org/cases,ECHR,4e09d29d2.html,
[46] Ibid., 283.
[47] EU Hof van Justitie, C- C-542/13, december 2014.
[48] Ibid., par 35 - 36.
[49] Ibid., par 36.

bescherming uit Gaza moet dus worden overwogen in hoeverre zij in staat zijn om in hun eigen basisbehoeften te voorzien, zoals voedsel, hygiëne, en accommodatie, hun kwetsbaarheid voor wat betreft mishandeling en het vooruitzicht dat de situatie in Gaza binnen afzienbare tijd zal verbeteren

Zoals reeds eerder al is aangetoond, en door Amnesty International opnieuw uitgebreid uiteen is gezet, is er sprake van het opzettelijk handelen van de Israëlische overheid bij het blokkeren van Gaza.[50] Als gevolg van de blokkade door Israël en de herhaalde militaire offensieven heeft de essentiële infrastructuur in Gaza zwaar geleden en is het gezondheidssysteem en economie verder verzwakt. Als gevolg verkeert Gaza in een doorlopende humanitaire crisis. Er is een te kort aan huizen, drinkbaar water, elektriciteit, een gebrek aan toegang tot medicijnen en medische zorg, voedsel, onderwijs apparatuur en bouwmateriaal. Het geweld in Gaza heeft geleid tot de vernieling van huizen, eigendom, infrastructuur en landbouwgrond boven op de vele doden en gewonden Palestijnen.[51] De blokkade en gewelddadigheden hebben ook een grote impact gehad op het recht op onderwijs, zo worden er telkens vele onderwijsfaciliteiten vernietigd en toegang tot hoger onderwijs buiten Gaza is niet toegankelijk hetgeen het recht op educatie schendt en grote gevolgen kan hebben voor de mogelijkheid om later in basisbehoeften te kunnen voorzien. Dit brengt het risico met zich mee dat de Palestijnen in Gaza worden blootgesteld aan een voortdurende en erger wordende armoede en ontberingen[52]

NANSEN concludeert dan ook nogmaals dat de terugkeer naar Gaza een schending van artikel 3 EVRM betekent. Daartoe overweegt NANSEN dat,

- Op Israël bijzondere internationaalrechtelijke verplichtingen rusten die voortvloeien uit het feit dat Israël officieel de Palestijnse gebieden bezet.
- De Palestijnse bevolking in Gaza onmogelijk kan voorzien in zijn eigen elementaire basisbehoeften.
- De Palestijnse bevolking zeer kwetsbaar is door hun precaire juridische statuut en beperkte bewegingsvrijheid.
- Er geen vooruitzicht is op verbetering van de situatie binnen een redelijke termijn.[53]

[50] UNHCR 2022 (n 11) par 7, 19 – 62.
[51] Amnesty International 2022 (n 1) p. 171 – 173; UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 49.
[52] Amnesty International 2022 (n 1) p. 216; UN Special Rapporteur 2022 (n 7) para 49.
[53] NANSEN Note 2019/1 (n 3) p. 19.